

MERCAT DE TREBALL

L'atur cau a ritme rècord, però l'ocupació no creix igual

La indústria i la construcció impulsen les noves altes a la Seguretat Social

ELENA FREIXA
BARCELONA

La millora al mercat de treball català i espanyol es manté i contribueix a un consens cada cop més ampli a l'hora de parlar d'un canvi de tendència que es confirma mes a mes. Els governs, tant espanyol com català, ho afirmen amb més vehemència mentre que els sindicats l'accepten amb matisos i critiquen el ritme encara massa lent de la recuperació de l'ocupació. Amb les dades a la mà, el novembre va deixar una caiguda rècord de 14.688 aturats a Espanya (la més alta registrada des del 1996) i de més de 5.400 a Catalunya (vegeu gràfic), tot i que les xifres totals encara són altes: més de 4,5 milions d'aturats a tot l'Estat i 581.652 persones sense feina en el cas de Catalunya, segons el registre mensual que publica el ministeri d'Ocupació. A més a més, la dada desestacionitzada que calcula l'INE parla d'un descens de més de 52.000 aturats en l'últim mes.

Amb aquesta millora, que trenca tres mesos d'augment de l'atur, la xifra catalana de desocupats cau per sota dels nivells del 2011, quan l'economia va tenir un lleu respir abans de començar la segona caiguda. Ja fa més d'un any, però, que les dades milloren en termes generals i ara mateix consten de 56.900 aturats menys que el novembre del 2013 (quasi un 9% menys). En el cas d'Espanya, la millora interanual també és notòria amb més de 296.700 aturats menys, un descens del 6,1%.

A l'altre plat de la balança, l'afiliació a la Seguretat Social també va créixer lleument al novembre amb més de 5.232 altes (un 0,03% més) a Espanya i 806 nous cotitzadors en el cas de Catalunya. Els sectors que van contribuir de manera més rellevant a la nova ocupació al novembre van ser la construcció, la indústria –sobretot lligada a l'automòbil– i també el sector públic. En canvi, l'hostaleria va notar el mes flux del turisme i va perdre 82.000 afiliats en un mes a tot Espanya (el ministeri no ofereix dades detallades per comunitats autònomes).

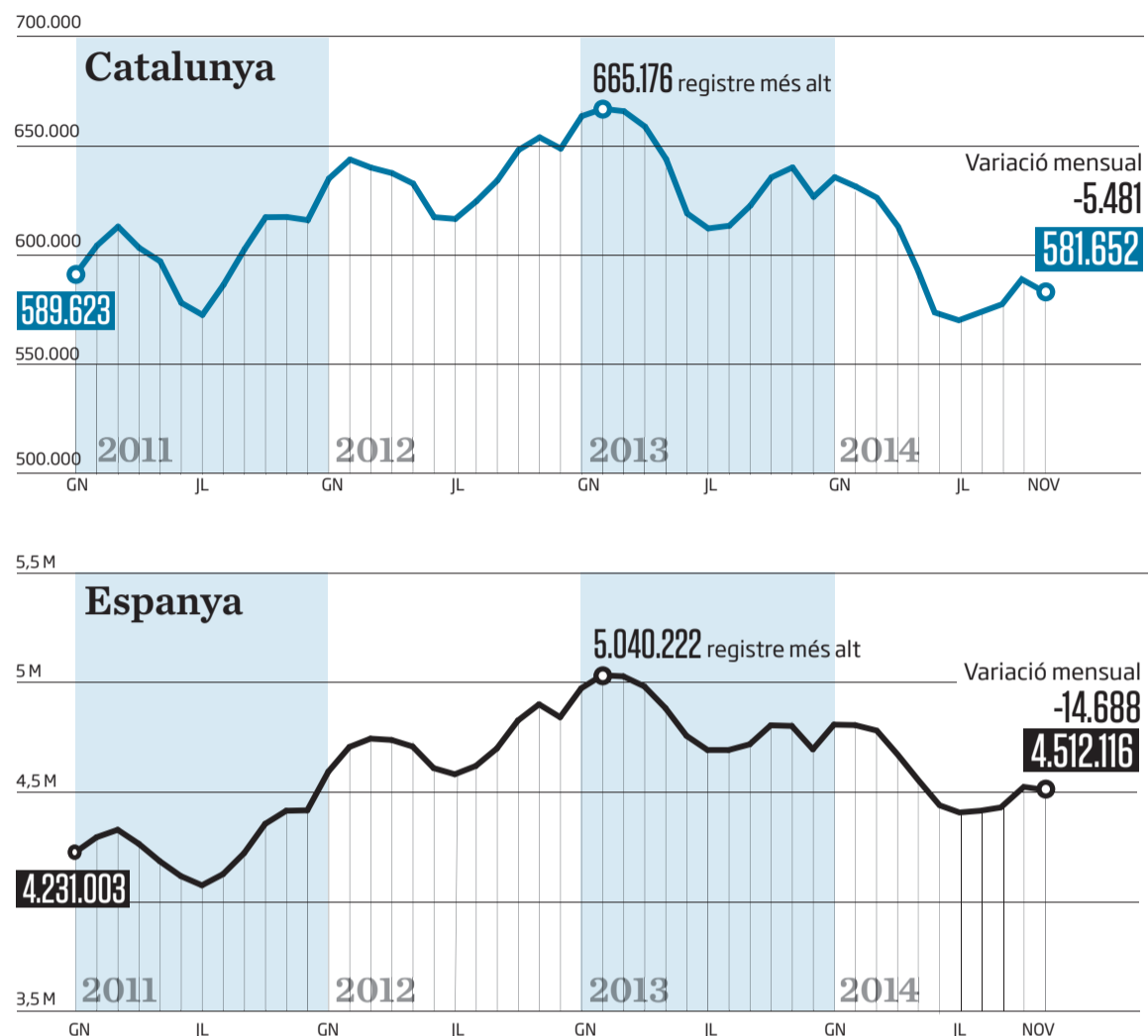
L'activitat contractual al novembre va reduir-se a Catalunya. Es van firmar 54.611 contractes menys que el mes anterior (-21,7%) i el total va situar-se en 197.000. En canvi, la dada va superar els registres del 2013, quan les contractacions van quedar un 14% per sota. La disminució dels contractes firmats va ser generalitzada si es compara amb l'octubre, però va millorar els registres de l'any passat: els indefinits van créixer un 27,77% mentre que els temporals van repuntar un 13%.

Còctel d'optimisme

El diagnòstic del Govern va ser positiu. El secretari d'Ocupació i Relacions Laborals del Govern, Joan Aregio, va donar per "bones" les xifres d'atur registrat del mes de novembre. Va augurar que el 2014 serà "un bon any" en la lluita contra l'atur i va destacar que ja fa 17 mesos consecutius que els aturats catalans cauen en termes interanuals.

El president del govern espanyol, Mariano Rajoy, també va treure pit assegurant que la millora al mercat laboral demostra que el PP està "guanyant la batalla" eco-

El descens d'aturats al novembre

Tendència Catalunya encadena 17 mesos de descens interanual d'aturats

nòmica. El ministre d'Economia, Luis de Guindos, va posar números a aquesta victòria i va augurar que Espanya haurà creat 800.000 nous llocs de treball durant el 2014.

En canvi, la disminució d'aturats és encara "poc rellevant", segons CCOO. El sindicat va valorar que el descens de l'atur no només és lleu des del punt de vista quantitatiu sinó que també és "dolent" en termes qualitatius per la feina precària que genera el mercat de treball. També va posar l'èmfasi en la feina que encara ha de fer Espanya per tornar a les xifres

precisi. La UGT, per la seva banda, també va demanar al govern espanyol que centri els seus esforços a garantir la protecció a les persones que encara estan sense feina i que han esgotat el dret a percebre la prestació i el subsidi per desocupació. La central de treballadors va lamentar les posicions encara "allunyades" que mantenen agents socials i govern espanyol pel que fa a la ajuda als aturats de llarga durada més grans de 45 anys que s'està negociant a Madrid.

La patronal Pimec va ressaltar la contribució de les petites i mitjanes

José García Montalvo

CATEDRÀTIC D'ECONOMIA DE LA UNIVERSITAT POMPEU FABRA

"La frenada de les exportacions catalanes pot haver alentit la creació de feina"

E.F.
BARCELONA

El catedràtic d'economia de la Universitat Pompeu Fabra José García Montalvo fa una lectura optimista de les dades que arriben del mercat laboral des de fa mesos. Són bons senyals que es van tornar a confirmar al novembre, tot i la creació encara dèbil de nova ocupació.

Com interpreta la caiguda rècord d'aturats del novembre?

Les dades són molt bones comparativament amb altres novembres. Ha sigut un mes molt bo en què ha cai-

El catedràtic d'economia de la UPF veu una millora clara.

gut l'atur mentre l'afiliació a la Seguretat Social creixia, i ja portem força mesos amb aquesta tendència. A més, si mirem l'evolució desestacionitzada de l'atur (la que elimina distorsions del calendari com ara l'estacionallitat que fa repuntar els serveis a l'estiu), s'observa una reducció de més de 52.000 aturats en l'últim mes a tot l'Estat.

La creació d'ocupació va més lenta que la millora de l'atur.

És cert que anem molt a poc a poc en la creació de nous llocs de treball, sobretot tenint en compte la gran

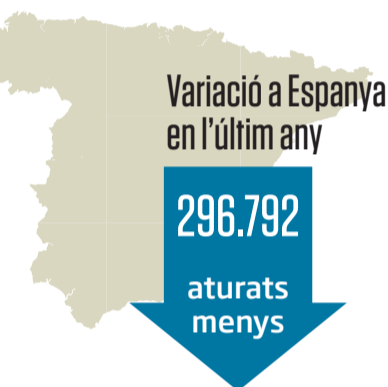
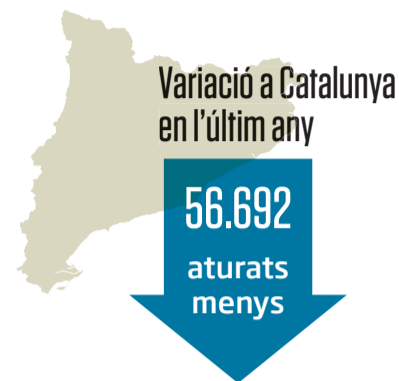
bossa de persones sense ocupació que arrosseguem, però l'important és mantenir aquesta tònica positiva. Sobretot ara que veiem que països de la UE no creixen al ritme que ho haurien de fer, cal donar valor al fet que Espanya ha superat el risc de recaiguda en la recessió que alguns li auguraven.

A Catalunya només hi ha hagut un increment de 800 cotitzants al novembre. ¿Això trunca el discurs que liderava la recuperació a Espanya?

Es fa difícil treure conclusions només amb les dades del ministeri d'Ocupació, però una possible explicació pot venir de la frenada de les exportacions en els últims mesos, que pot haver alentit el ritme. Catalunya concentra un 25% de les exportacions estatals i les té molt concentrades a la UE. És possible que ara que l'entorn pateix hi hagi també un ritme menys accelerat de millora en termes de nova ocupació entre les empreses catalanes.

El capitalisme es psicoanalitza

Un grup d'experts conclouen que el sistema està en dubte per l'excés de desigualtats

Font: Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social / Gràfic: ARA

empreses a consolidar el canvi de senyal al mercat de treball, reanimant poc a poc la contractació tot i les incerteses que encara hi ha a l'entorn. En aquesta línia, la patronal espanyola CEOE va llançar un advertiment als agents socials sobre el risc que tornar a incrementar costos pot suposar per a la recuperació econòmica. L'avís arriba en plena negociació amb els sindicats de l'acord que ha de fixar els increments salarials mínims per als pròxims anys, i que la patronal vol que siguin de només el 0,6%. —

A punt d'acabar el 2014, ja es pot dir que serà l'any de la recuperació del mercat de treball?

Crec que ja es pot observar que Espanya haurà creat ocupació neta aquest any i, per tant, Catalunya també. L'increment serà de l'1% que preveia el govern espanyol i fins i tot una mica superior. La indústria i la lenta recuperació de la construcció hi ajudaran.

¿El mercat laboral espanyol ha d'evolucionar, com demana Europa, cap al contracte únic?

Ara mateix és una opció que descarto bastant perquè ni els agents socials ni el mateix govern espanyol tenen previst d'abordar aquest debat. Només les patronals el defensen obertament. Seria una reforma força radical: un contracte majoritari indefinit amb una indemnització progressiva i una o dues alternatives per satisfer altres necessitats del mercat, com les puntes de feina al sector serveis, per exemple. —

Crònica

El capitalisme està malalt, les causes del trastorn són endògenes i el mateix sistema ha de trobar el remei: està obligat a canviar. No ho diu Podem –tot i que el fantasma de Pablo Iglesias es fa present a la sala com l'espectre que rondava per Europa en l'arrencada d'*El manifest comunista*–, sinó que és l'opinió de professors d'economia, empresaris i analistes no sospitosos de ser revolucionaris.

Així va ser la sessió de psicoanàlisi a què experts partidaris d'un capitalisme millorat van sotmetre el sistema econòmic ahir, al Cercle d'Economia, en una taula rodona titulada *El futur del capitalisme*. La sensació que el debat va deixar als assistents –homes i dones encorbats, literalment o metafòricament– va ser la d'haver presenciat un acte inimaginable uns anys enrere. Un d'ells, l'exconseller de Justícia i catedràtic de la UAB Josep Maria Vallès, ho va verbalitzar des de la primera fila dels seients del públic: "Fa uns anys hauria sigut impensable que al Cercle d'Economia es parlés de capitalisme, del bé comú, que és un concepte que ve d'Aristòtil i de sant Tomàs, i de desigualtat".

"Alguna cosa va malament"

La sessió havia arrencat amb l'avís que hi ha molts símptomes que "alguna cosa va malament", segons el president del Cercle d'Economia, el catedràtic de la UB Antón Costas. "El principal senyal és la desigualtat, la pobresa i la falta d'oportunitats", va advertir en obrir foc fixant una "posició individual", ja que l'entitat que presideix, "naturalment, no té posició". "El bon capitalisme és el que s'orienta al benestar, a la renda per càpita, a millorar les oportunitats. I quan això es trenca és que alguna cosa falla. Una societat pot funcionar relativament bé amb desigualtat si hi ha oportunitats, allò del Somni Americà. Però no es tolera la desigualtat quan es percep que no hi ha oportunitats per molt que t'esforcis", va afegir.

Com que l'acte era organitzat conjuntament amb el Cidob, el següent de fixar posició va ser el president d'aquesta altra institució, Carles Gasòliba, que va assegurar que "el capitalisme és com l'energia, que es transforma però és aquí"; o sigui, que ni es crea ni es destrueix però necessita evolucionar.

Gasòliba va ser el primer a esmentar Thomas Piketty, autor del llibre econòmic de moda –*El capital al segle XXI*– i que al llarg del matí es va acabar confirmant com l'altre convidat estrella absent, juntament

amb Podem. Pel president del Cidob, la clau és que "el capitalisme ha canviat sempre que ha calgut i ara necessita canviar per sobreviure". "Hem de trobar reformes pràctiques, quedem-nos el que té de bo", va aconsellar.

Després va venir el concepte del "bé comú", que "sona massa a capellans i potser és una mica repel·lent", introduït i defensat pel professor d'economia a l'Iese Alfredo Pastor. Tot i confessar-se una mica incòmode amb aquesta nomenclatura, hi va insistir perquè la clau és posar "el subjecte en relació a la comunitat" i l'objectiu de l'economia ha de ser "el bé comú, com es fa en una família, on es prenen decisions que no agraden a cap membre però serveixen per continuar junts".

"Recuperació sense alegria"

Per Pastor, els tres problemes del capitalisme actual són "l'excés de pobresa i desigualtat, les crisis recurrents endògenes i l'escassetat d'ocupació, que porta a situacions com la recuperació sense alegria del Regne Unit, on l'economia creix però no es generen nous llocs de treball". "S'ha permès que l'enriquiment pesi massa", i ara el que cal "no és extirpar tots els valors del capitalisme, sinó posar-hi ordre, evitar que la riquesa sigui la motivació més poderosa", va argumentar.

El deix moral que va impregnar el debat en alguns moments va ser també en les paraules de Jordi Mercader, president del grup Miquel y Costas, que va reivindicar que "s'ha de gestionar amb ètica el sistema", acabar amb la corrupció i garantir "el sentit dels productes, que han de ser un servei a la comunitat".

Debat
El Cercle d'Economia acull unes reflexions impensables fa uns anys

Present
Pablo Iglesias i Thomas Piketty van ser citats a bastament durant l'acte

El filòsof Josep Ramoneda, per la seva banda, va abordar el terreny de la política. "La socialdemocràcia no ha sabut ressituar-se i l'anomenat model liberal va crear la utopia d'una immensa classe mitjana. La crisi va acabar amb això perquè la classe mitjana es va partir en dues meitats, la dels que van conservar la feina, integrats, i els altres, marginats. Ara la política s'ha convertit en un boc expiatori i ha de recuperar l'autoritat, perquè si no anirem a un autoritarisme postdemocràtic".

La "punteria" de Podem

Podem, que va ser al debat sense ser-hi, va tornar a aparèixer en boca de Ramoneda –es preguntava si té futur–, dels periodistes Antonio Franco i Fiona Maharg –corresponsal de Reuters a Madrid– i de Belén Barreiro –expresidenta del CIS i directora de MyWord, firma d'estudis sociològics i de mercat–. Barreiro va recordar que ja va vaticinar l'any 2012 la irrupció d'un partit nou que ha acabat sent la formació de Pablo Iglesias. Per ella, és imprescindible que "els partits de govern i les grans empreses prenguin consciència de la gravetat de la desigualtat i que assumeixin que la igualtat és un valor que beneficia a tothom".

I Franco, al seu torn, va fer notar la "demostració de punteria" de Podem: davant de la impotència de la socialdemocràcia clàssica, els de Pablo Iglesias "han entès que la gent s'ha cansat de protestar i prou i que vol canviar les coses. Per això han fet una conversió tan ràpida i en un any i mig han passat de ser revolucionaris anticapitalistes a expressar la possibilitat d'una nova socialdemocràcia". —

D'esquerra a dreta, en el sentit de les agulles del rellotge, Franco, Ramoneda, Mercader, Maharg, Gasòliba, Costas, Pastor, Barreiro i Jordi Bacaria, el moderador. CRISTINA CALDERER